Opetus- ja kulttuuriministeriö 6.10.2017

Riitta Kaivosoja

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle 11.10.2017 kuulemiseen

Lahjoitus Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaan

Hallituksen esityksessä vuoden 2018 talousarvioksi esitetään, että perustetaan uusi momentti 29.80.96 *Lahjoitus Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaa* (siirtomääräraha 2 v) ja että momentille myönnetään 6 000 000 euroa. Määrärahaa saisi käyttää valtion lahjoitukseen Suomalais-virolaiselle kulttuurisäätiölle.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen ja siihen käytettäisiin Veikkauksen rahastosta irrotettavia varoja.

Säätiö hallinnoisi lahjavaroja erillisessä rahastossa. Lahjavarat tulisi pitää erillään säätiön muista varoista. Rahaston vuotuisesta tuotosta saisi käyttää enintään 8 % rahaston hallintokuluihin. Tuotosta osa voitaisiin käyttää pääoman kasvattamiseen.

Edellä mainitut rahaston hallinnointia koskevat periaatteet ovat yhteneväiset vuoden 2013 toisen lisätalousarvion yhteydessä päätetyn valtiopäivätoiminnan 150. merkkivuoden juhlarahaston hallinnointia koskevien periaatteiden kanssa. Poikkeuksena on hallintokulujen osuus, jotka viime mainitussa ovat 5 %.

Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö perustettiin 10.12.2015 ja sen on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriin 31.1.2017. Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön tehtävänä on edistää Suomen ja Viron välistä kulttuuri- ja taidealojen verkostoitumista ja yhteistyötä, molemminpuolista kielitaitoa sekä kulttuuritoimintaan välittömästi liittyvää taloudellista toimintaa.

Vuoden 2017 talousarviossa on osoitettu momentille 29.01.50, Eräät avustukset, 100 000 euroa suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön toimintaan sekä Suomen ja Viron välisen 80-vuotisen kulttuurisopimuksen juhlavuoden tapahtumiin.

> Eduskunta on käsitellessään vuoden 2017 talousarvioesitystä (VaVM 35/2016 vp) lausunut seuraavaa: ”Suomen ja Viron kulttuurisuhteiden ja yhteistyön edistämiseksi perustettiin 10.12.2015 kulttuurisäätiö, jonka tehtävänä on edistää Suomen ja Viron välistä kulttuuri- ja taidealojen verkostoitumista ja yhteistyötä, molemminpuolista kielitaitoa sekä kulttuuritoimintaan välittömästi liittyvää taloudellista toimintaa. Saadun selvityksen mukaan säätiön pääoma oli lokakuun 2016 lopussa 100 000 euroa, mutta säätiön aktiivinen toiminta edellyttäisi vähintään 7-10 milj.euron pääomaa. Valiokunta toteaa, että Suomen ja Viron välisen kulttuurin edistäminen on nyt erityisen ajankohtaista, kun Suomi ja Viro viettävät itsenäisyytensä 100-vuotisjuhlia vuosina 2017 ja 2018. Ensi vuonna tulee myös kuluneeksi 80 vuotta Suomen ja Viron välisestä kulttuurisopimuksesta. Valiokunta pitää perusteltuna ja tärkeänä, että Suomi osallistuu kulttuurisäätiön pääoman kartuttamiseen, sillä Viro on ainoa naapurimaa, jonka kanssa Suomella ei ole kulttuurirahastoa. Talousarvioaloitteen TAA 381/2016 vp perusteella valiokunta lisää momentille 100 000 euroa suomalais-virolaisen

kulttuurisäätiön toimintaan sekä Suomen ja Viron välisen 80-vuotisen kulttuurisopimuksen juhlavuoden tapahtumiin."

Eduskunta on käsitellessään vuoden 2017 lisätalousarvioesitystä (VaVM 5/2017 vp) lausunut seuraavaa: "Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen ja Viron kulttuurirahaston pääomatarve otetaan huomioon viimeistään ensi vuoden talousarviossa. Valiokunta kiinnitti asiaan huomiota kuluvan vuoden talousarviota koskevassa mietinnössään (VaVM 35/2016 vp), sillä vuonna 2015 perustetun Suomen ja Viron kulttuurisäätiön aktiivinen toiminta edellyttäisi vähintään 7-10 milj. euron pääoman, mutta pääoma oli viime vuoden lopulla 100 000 euroa. Valiokunta katsoo, että maiden kulttuurirahaston vahvistaminen olisi nyt ajankohtaista, kun Suomi ja Viro viettävät tänä ja ensi vuonna itsenäisyytensä 100-vuotisjuhlia."

Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääoma on nykyisin 150 000 euroa ja se on kerätty yksityisiltä tahoilta.

Tarkoituksena on kasvattaa säätiön pääomaa säätiön aktiivisen toiminnan edellyttämälle tasolle siten, että Viron valtio osoittaisi omana osuutenaan pääomitusta säätiön rahoitukseen 1:10 suhteessa Suomen valtion osoittamaan pääomaan. Tarkoituksena on näin ollen kasvattaa säätiön pääomaa Suomen valtion rahoituksen, Viron valtion rahoituksen ja yksityisen rahoituksen turvin. Asiasta on keskustelu Suomen ja Viron kulttuuriministereiden kesken kahteen otteeseen kesällä 2017 ja asia on ollut esillä useaan otteeseen myös muissa suomalais-virolaisissa yhteyksissä, muun muassa kesäkuussa 2017 Suomen 100-vuotisjuhlien yhteydessä Tallinnassa.

Suomen ja Viron väliset kulttuurisuhteet ovat olleet historiallisesti ja myös tänä päivänä aktiiviset johtuen paitsi naapuruudesta myös siitä, että suomen kieli ja viron kieli kuuluvat molemmat suomalais-ugrilaisten kielten ryhmään. Maiden välillä ei kuitenkaan ole ollut ennen vuotta 2015, toisin kuin esimerkiksi Suomen ja eri Pohjoismaiden välillä, taiteen ja kulttuurin toimialan yhteistyötä edistävää säätiötä, jolla olisi mahdollisuus edistää uusia, luovia hankkeita, kulttuurivientiä ja muuta kulttuurin edistämiseksi tehtävää yhteistyötä.

Säätiön toiminnan tukeminen sen pääomaa kasvattamalla liittyisi samalla sekä Suomen että Viron valtioiden 100-vuotisjuhlavuosiin.